

پرش و ارزشیابی

به شیوه جلسات قبل

روش تدریس قرائت

آیات صفحه ۲۴۶ قرآن کامل براساس روش کلی به صورت پیش قرائت، تمرین با لوح فشرده، فردخوانی و رفع اشکالات جمعی و فردی تدریس و تمرین می شود.

تذکرات خاص قرائت :

۱- دقت در اتصال کلماتی مانند :

يُتَيَّبِيْ اَذْهَبُوْا اِلَّا الْقَوْمَ الْكٰفِرِيْنَ
وَ اَهْلَنَا الضُّرُّ لَنَا الْكَيْلُ

يَجْزِي الْمُتَّصِدِقِيْنَ فَصَلَّتِ الْعِيْرُ
فَارْتَدَّ يَا اَبَانَا اسْتَغْفِرِ قَالَ ادْخُلُوْا

۲- دقت در خواندن کلماتی مانند : فَتَحَسَّسُوا وَلَا تَأْيَسُوا وَلَا يَأْيَسُ

ءَاثَرَكَ لَخَطِيْنٍ وَاَتُوْنِي رُءْيٰى مِّنَ الْبَدْوِ وَلِيْءِ

۳- اشاره به مواضعی که فاقد علامت وقف است، برای کوتاه خواندن عبارات؛ مانند :

... أَخِيهِ	... عَلَيْهِ	... الْعَزِيزُ	... الضُّرُّ
... مُرَجَبَةٍ	... الْكَيْلِ	... الْعَيْرِ	
... الْبَشِيرُ	... وَجْهٍ	... يُوْسُفَ	... الْعَرْشِ
... السِّجْنِ	... الْبَدْوِ	... الْمُلْكِ	... مُسْلِمًا
			... الْقَيْبِ

۴- توجه به تلفظ حروف خاص عربی با دقت و پیروی از قرائت الگو در لوح فشرده، به‌ویژه

تلفظ «ح» در کلمات زیر :

فَتَحَسَّسُوا	رُوحَ	الْمُحْسِنِينَ	أَرْحَمَ الرَّحِمِينَ	رِيحَ
الرَّحِيمِ	حَقًّا	أَحْسَنَ	الْحَكِيمِ	وَالْحَقْنَى بِالصُّلْحِينَ
نُوحِيهِ	حَرَصَتْ			

باید توجه داشت که برای تلفظ حروف خاص عربی به‌ویژه حرف «ح» در این درس نباید به قواعد متعارف در کلاس‌های قرائت و مجالس قرآن از قبیل مخارج و صفات حروف و اصطلاحات و شرح و توضیح کتب تجوید بپردازیم؛ بلکه با ارجاع به قرائت لوح فشرده و مقایسه حالت فارسی با حالت عربی به‌صورت سؤال و شنیدن و ارائه تلفظ صحیح با توضیح ساده، کوتاه و کاربردی به همان نحوی که در کنار صفحه ۳۴ کتاب درسی دانش‌آموزان آمده، تلفظ صحیح «ح» را یاد داده و تمرین می‌کنیم. بسیار خوب است که به کلمات مورد استفاده در نماز نیز به اختصار اشاره شود؛ مانند :

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	الْحَمْدُ	أَحَدٌ	سُبْحَانَ	بِحَوْلِ	وَحْدِهِ،
------------------------	-----------	--------	-----------	----------	-----------

روش تدریس مفاهیم

فعالیت اول : جدول به روش معمول توسط دانش‌آموزان ابتدا به‌صورت فردی یا گروهی تکمیل شده و سپس معنای کلمات را با دوستان هم‌گروه خود مقایسه می‌کنند. آن‌گاه هر کلمه با معنای آن توسط یک دانش‌آموز خوانده و در صورت نیاز تصحیح می‌شود. معلم نیز می‌تواند به روش‌هایی که در بخش کلیات بیان شد، چندبار با پرسش از دانش‌آموزان معنای کلمات جدول را تمرین کند. ضمناً خوب است کلمات هم‌خانواده برخی از کلمات جدول مانند : «جاهل، قالوا، مُحْسِن و غفور» را نیز از دانش‌آموزان سؤال کنید.

فعالیت دوم : برخی توضیحات درباره

ترجمه ترکیبها :

۱- عبارت دوم با حرف استفهام «أ» به معنای «آیا» شروع شده؛ پس از آن، حرف تأکید «إِنَّ» آمده است. در پاورقی توضیح داده شده در جملاتی که با «إِنَّ» شروع می شود، غالباً حرف تأکید «لَ» نیز می آید، اما در فارسی لازم نیست آن را معنا کرد. نکته دیگر آنکه در این جمله، ضمیر «أَنْتَ» نیز آمده است. همان طور که می دانید این ضمیر ضمیر فصل است که بین مبتدا و خبر می آید. این ضمیر تأکید و حصر را می رساند و می توان آن را معنا نکرد و یا از کلماتی چون «همان» که تأکید را می رساند، استفاده کرد. بیان این مطالب برای دانش آموزان ضروری نیست. در نتیجه عبارت

به صورت «آیا قطعاً تو یوسف هستی» یا «آیا قطعاً تو همان یوسف هستی» معنا می شود.

۲- همان طور که در ترجمه عبارت دوم از فعل ربط «هستی» استفاده شد، در ترجمه عبارت ششم نیز از فعل ربط «است» استفاده می شود.

فعالیت سوم و چهارم : این دو فعالیت مربوط به نشانه های جمع سالم مذکر است. نشانه اول از این دو نشانه، در فارسی نیز به کار می رود؛ مانند : معلمین، مسلمین، مؤمنین، ظالمین، مجاهدین، منافقین. از این رو دانش آموزان با آن آشنا هستند و به راحتی هر دو شکل آن را می آموزند.

خوب است از آنها بخواهید برخی مثال های جدید نیز علاوه بر مثال های کتاب بیان کنند.

آموزش مفاهیم

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده تهیه کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

این «تو»، «تیکوکار»، «نمنا»، «بسیار آموزنده»، «گفتند»، «آیا»، «گشاهان»، «فاران»

رایب	کلمه	معنا
۱	أَنْتَ	تو
۲	أَنْتُمْ	شما
۳	أَنْتِ	تو (مؤنث)
۴	أَنْتِ	تو (مؤنث)
۵	أَنْتِ	تو (مؤنث)
۶	أَنْتِ	تو (مؤنث)

این ترکیبها را معنا کنید.

أَنْتِ بِبُيُوتِنَا وَأَنْتِ بِبُيُوتِنَا
أَنْتِ بِبُيُوتِنَا وَأَنْتِ بِبُيُوتِنَا
أَنْتِ بِبُيُوتِنَا وَأَنْتِ بِبُيُوتِنَا
أَنْتِ بِبُيُوتِنَا وَأَنْتِ بِبُيُوتِنَا
أَنْتِ بِبُيُوتِنَا وَأَنْتِ بِبُيُوتِنَا
أَنْتِ بِبُيُوتِنَا وَأَنْتِ بِبُيُوتِنَا

دانش آموزان عزیز! در این بخش از کتاب، شما را با کلماتی آشنا می کنیم که در فارسی نیز به کار می آید. این کلمات را با دقت بخوانید و سعی کنید معنای آن ها را یاد بگیرید.

فعالیت سوم

این ترکیبها را مانند نمونه کامل و ترجمه کنید.

سالمین : در استخوان
سالمین : در استخوان
سالمین : در استخوان
سالمین : در استخوان
سالمین : در استخوان
سالمین : در استخوان

فعالیت چهارم

این ترکیبها را مانند نمونه کامل و ترجمه کنید.

ظالمین : آفریننده
ظالمین : آفریننده
ظالمین : آفریننده
ظالمین : آفریننده
ظالمین : آفریننده
ظالمین : آفریننده

این قواعد ساده و کاربردی را با استفاده از این فعالیت فوق کامل کرده و به خاطر بسپارید.

ترجمه به انگلیسی : ... یا ... استفاده نموده، آن کلمه به صورت ... معنا می شود

دو نکته :

۱- همان طور که می‌دانید هر اسم مفردی را نمی‌توان با نشانه‌های «ین»، «ون» جمع بست؛ مثلاً جمع کتاب و قلم نمی‌تواند «کتابین و قلمین» باشد. فقط هر اسمی که اولاً مشتق است و نه جامد و ثانیاً از اسم‌ها یا صفات افراد عاقل است، جمع مذکر سالم دارد.

۲- هر اسمی که آخر آن «ین» یا «ون» دارد، لزوماً جمع سالم نیست؛ بلکه اگر این دو نشانه به اسمی اضافه شده باشد، آن اسم، جمع سالم است؛ مثلاً کلماتی چون «شیاطین»، «مساکین» و «ممنون» جمع سالم نیستند. دو کلمه اول جمع مکسر «شیطان» و «مسکین» و کلمه سوم مفرد و اسم مفعول است. این نکات برای اطلاع بیشتر دبیران محترم ارائه شد و تا زمانی که برای دانش‌آموزان سؤالی پیش نیامده است، نیازی به بیان ندارد. اگر موردی پیش آمد، چنین توضیح می‌دهیم در صورتی «ین» و «ون» آخر کلمه علامت جمع است که اگر آن را حذف کنیم، کلمه باقی‌مانده معنادار باشد.

در پایان جلسه، مطابق معمول، دانش‌آموزان را به خواندن روزانه قرآن کریم و انجام تکلیف «انس با قرآن در خانه» تشویق و ترغیب می‌کنیم.

انس با قرآن در خانه

برخی از توضیحات ضروری به شرح زیر

است :

۱- در قسمت «ب» آیه اول به کلمه «جاهلون» ختم شده است. همان طور که دانش‌آموزان در همین درس آموختند این کلمه جمع است. ولی گاهی کلمه جمع در فارسی مفرد معنا می‌شود. همان طور که می‌دانید این کلمه در جمله «أَنْتُمْ جَاهِلُونَ» خبر است و چون مبتدا (أَنْتُمْ) جمع بوده است، خبر نیز جمع آمده است. ولی در چنین مواردی لازم نیست خبر را جمع معنا کنیم. البته اگر دانش‌آموزان جمع معنا کنند، غلط محسوب نمی‌شود. این گونه مسائل به تدریج

انس با قرآن در خانه

خواندن روزانه قرآن کریم در هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۱ تا ۲۲۱ قرآن کریم را بخوانید.

ترجمه این آيات و حواصط قرآن را کامل کنید.

قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا نَقَلْتُمْ يَٰٓبُيُوتُسُ ۖ وَآخِرُهَا إِذْ أَنْتُمْ جَاهِلُونَ ﴿۱۱﴾

... از شما پرسید که آیا می‌دانستید آنچه را که از ما نقل کردیم، و آخر آن زمانی که شما جاهل بودید.

قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا نَقَلْتُمْ يَٰٓبُيُوتُسُ

... آیا می‌دانستید آنچه را که از ما نقل کردیم، یایوتوس!

قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا نَقَلْتُمْ يَٰٓبُيُوتُسُ

... آیا می‌دانستید آنچه را که از ما نقل کردید، یایوتوس!

قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا نَقَلْتُمْ يَٰٓبُيُوتُسُ

... آیا می‌دانستید آنچه را که از ما نقل کردید، یایوتوس!

قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا نَقَلْتُمْ يَٰٓبُيُوتُسُ

... آیا می‌دانستید آنچه را که از ما نقل کردید، یایوتوس!

پیام قرآنی

متن:

توضیح:

آموخته می‌شود.

۲- برخی از عبارات و ترکیب‌های ساده و همچنین اسم‌های جمع مذکر سالم در صفحه ۲۴۹

قرآن عبارت است از :

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ ، وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ، الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ، وَهُوَ الَّذِي ،
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ، وَفِي الْأَرْضِ ، وَجَعَلْتُ ،
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ .

۳- اسم‌های جمع مذکر سالم از صفحه ۲۴۸ قرآن کریم :

دارای «بن» : عَالَمِينَ (جهانیان، مردم)، مُشْرِكِينَ (مشرکان)، مُجْرِمِينَ (گناه‌کاران)

دارای «ون» : مُعْرِضُونَ (اعراض‌کنندگان، دوری‌کنندگان)، مُشْرِكُونَ (مشرکان)

تذکر : ممکن است دانش‌آموزان برخی فعل‌های مضارع جمع را نیز از جمله اسم‌های جمع

به حساب آورند، مانند يَمْرُونَ، لَا يَشْعُرُونَ، يُؤْمِنُونَ. با توجه به آنکه ایشان هنوز فعل مضارع را در درس

عربی نیاموخته‌اند، به این توضیح بسنده کنید کلماتی که با حرف «ی» یا «ت» شروع می‌شوند، غالباً فعل

هستند و نه اسم.

۴- پیام‌های زیبا و کوتاه قرآنی از صفحه ۲۴۶ قرآن کریم :

وَلَا تَبْتَغُوا مِن رَّبِّهِ : و از رحمت خدا ناامید نشوید .

إِنَّ اللَّهَ يَجْرِي الْمَتَاعَاتِ : قطعاً خداوند به صدقه‌دهندگان پاداش می‌دهد .

قَاتِلِ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ :

پس قطعاً خداوند پاداش نیکوکاران را از بین نمی‌برد .

وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ : و او مهربان‌ترین مهربانان است .

پروش و ارزشیابی

به شیوه جلسات قبل

تدریس قرائت

آیات صفحه ۲۵۵ قرآن کامل براساس روش کلی و به صورت پیش قرائت، تمرین با لوح فشرده، فردخوانی و رفع اشکالات جمعی و فردی تدریس و تمرین می شود.

تذکرات خاص قرائت :

- ۱- دقت در اتصال ترکیب‌های مانند :
مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ يَسْتَجِيبُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ
- ۲- دقت در خواندن حروف مقطعه: الر ← الف لام را
- ۳- اشاره به پایان جملاتی که فاقد علامت وقف است، برای کوتاه خواندن عبارات؛ مانند :
... إِلَيْكَ ... إِلَى النُّورِ ... عَلَى الْآخِرَةِ ... سَبِيلِ اللَّهِ ... قَوْمِهِ ... بِآيَاتِنَا
- ۴- توجه به تلفظ حروف خاص با پیروی از قرائت الگو در لوح فشرده، و یادآوری تلفظ «ح» در آیات و کلمات این صفحه؛ مانند الْحَمِيدِ يَسْتَجِيبُونَ الْحَيَاةَ الْحَكِيمِ
همچنین در کلمات نماز: الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ أَحَدٌ سُبْحَانَ بِحَوْلٍ وَحَدَهُ مُحَمَّدٌ رَحْمَةُ الصَّالِحِينَ

آموزش مفاهیم

● فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کرده و سعی کنید معانی کلمات را به خاطر بسازید.

رل ها ، سخت ، تاریکها ، بی ایمان

رابطه	کلمه	معنا
۵	صراط	راه
۶	عزیز	خبرند شکستناپذیر
۷	زول	رازیب
۸	شدهبه	

رابطه	کلمه	معنا
۱	لُزِب	ظهِبها
۲	طُفَمَات	
۳	كَاثِر	كَاثِر
۴	اِقْن	اجاز

● فعالیت دوم

این ترکیبها و عبارات قرآنی را معنا کنید.

۱- حَسْبُنَا اللهُ
 ۲- مِنْ الظُّلُمَاتِ
 ۳- وَبِئْسَ لِلْكَافِرِينَ
 ۴- اِلَيْكَ
 ۵- اِلَى التَّوْبِ
 ۶- مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ

۱- از آنجا که گفته (بیل) را از آن در معنا این کلمه دیگر برای بسته عذاب را معنا کنید.

آموزش مفاهیم

فعالیت اول: به روش درس های قبل، دانش آموزان جدول را کامل و با یکدیگر مقایسه می کنند. آنگاه کلمه به کلمه همراه با معنا برای کلاس خوانده و کلمات جدول و معنای آن تمرین و تکرار می شود.

فعالیت دوم: برخی از نکات ضروری:

۱- ترجمه کلمه به کلمه عبارت اول می شود: «کتاب نازل کردیم آن را». این ترجمه از دانش آموزان قابل قبول و صحیح است. اما خوب است برای آنها توضیح دهید معمولاً کلماتی که تنوین دارند در فارسی همراه با «ی» نکره معنا می شوند؛ یعنی می گوئیم «کتابی». همچنین هرگاه پس از یک اسم نکره (کتاب) فعل بیاید، معمولاً بین آنها از حرف ربط «که» نیز استفاده می کنیم. به این ترتیب، ترجمه عبارت می شود: «کتابی که نازل کردیم آن را». همان طور که مشاهده می کنید اکنون معنای عبارت، روشن تر شده است.

۲- با توجه به توضیح فوق بهتر است در عبارت ششم کلمه «عذاب» را به صورت «عذابی» معنا کنیم؛ اما صفت آن، یعنی «شدید» نیاز نیست به صورت «سختی» معنا شود. به این ترتیب، معنای این ترکیب می شود: «از عذابی سخت».

انتظار نمی‌رود که این‌گونه نکات را دانش‌آموزان رعایت کنند، اما موارد ساده را توضیح می‌دهیم تا به تدریج آنها را بیاموزند.

در پایان کلاس، خواندن روزانه قرآن کریم و انجام تکلیف «انس با قرآن در خانه» تذکر داده می‌شود.

انس با قرآن در خانه

انس با قرآن در خانه

۱- در آغاز جلسه بعد انجام می‌شود. سعی کنید در هر دو قسمت «الف» و «ب» به روشی که قبلاً توضیح داده شد، حتی الامکان قرائت و درک معنا را همراه با هم پرسش و ارزشیابی کنید.

برخی از توضیحات ضروری به شرح زیر است:

۱- برخی از عبارات قرآنی با وجود سادگی از عمق و معنای بسیار زیاد و ارزشمندی برخوردار است. خوب است درباره این عبارات به اختصار کامل با دانش‌آموزان گفت‌وگو کنید و برخی توضیحات مفید را ارائه نمایید؛ مانند قسمت اول عبارت اول و نیز عبارت دوم از بخش «ب».

۲- دانش‌آموزان را به حفظ عباراتی که در بند فوق مورد توجه قرار گرفت، توصیه کنید.

۳- برخی از ترکیب‌ها و عبارات ساده صفحات ۲۵۱ و ۲۵۳ قرآن کریم:

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ ، قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ قُلِ اللّٰهُ ،
 الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ، قُلْ هُوَ رَبِّيْ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ،
 عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ، اِنَّ اللّٰهَ لَا يُخَلِّفُ الْمِيْعَادَ ، لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا

۴- برخی از پیام‌های زیبای قرآنی از صفحه ۲۵۲ قرآن کریم :

إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ : فقط خردمندان پند می‌گیرند.

سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ : سلام بر شما به خاطر آنچه که صبر و پایداری کردید.

فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ : چه خوب است خانه آخرت (برای صابران)

وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا مَتَاعٌ : زندگی دنیا در برابر آخرت جز کالایی (اندک و بی ارزش) نیست.

أَلَا يَذَكِّرُنَا اللَّهُ بِمَا عَمَلْنَا قُلُوبًا : آگاه باشید فقط با یاد خدا دل‌ها آرامش می‌یابد.

پرشش و ارزشیابی

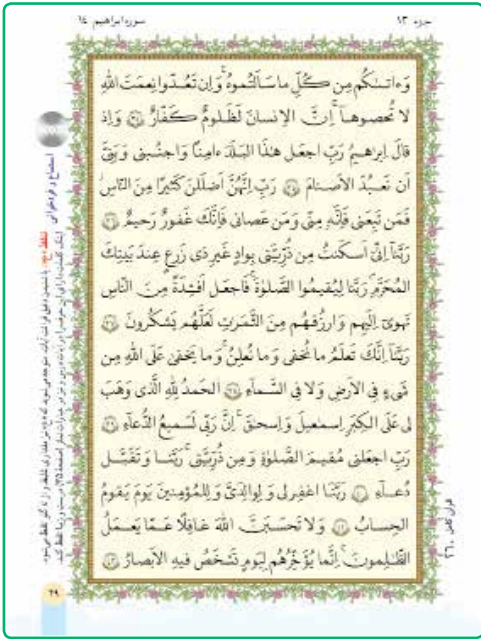
به شیوه جلسات قبل

تدریس قرائت

آیات صفحات ۲۵۹ و ۲۶۰ قرآن کامل
براساس روش کلی به صورت پیش قرائت، تمرین
بالوح فشرده، فردخوانی و رفع اشکالات جمعی
و فردی تدریس و تمرین می شود.

تذکرات خاص قرائت :

- ۱- دقت در اتصال کلماتی مانند : حَبِيبَةٌ اجْتُنَّتْ
يُنَبِّئُ اللهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ فِي الْآخِرَةِ
وَيُضِلُّ اللهُ الظَّالِمِينَ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ وَ ارزُقَهُمْ رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ
- ۲- دقت در خواندن کلماتی مانند : تَوَتَّى تَمَتَّعُوا عَلَانِيَةً يَا أَيُّ دَائِبَيْنِ
بَيْنِي إِنَّهِنَّ أَضَلَّلَنَ ذُرِّيَّتِي يُؤَخِّرُهُمْ
- ۳- اشاره به مواضعی که فاقد علامت وقف است، برای کوتاه خواندن عبارات؛ مانند :
... لِلنَّاسِ ... حَبِيبَةٌ ... الثَّابِتِ ... كُفْرًا ... أَنْدَادًا ... الصَّلَاةِ
... عَلَانِيَةً ... يَوْمٌ ... مَاءٌ ← مَاءٌ ... الْفُلْكَ ... إِبْرَاهِيمَ ... ءَامِنًا

... دُرَيْتِي ... زَرَع
 ... إِلَيْهِمْ ... الثَّمَرَاتِ
 ... شَيْءٍ ... مُقِيمِ الصَّلَاةِ
 ... وَاللِّمُؤْمِنِينَ ... غَافِلًا

۴- توجه به تلفظ حروف خاص عربی با پیروی از قرائت الگو در لوح فشرده، و یادآوری تلفظ «ح»

۵- جلب توجه دانش آموزان به تلفظ «ع» به پیروی از قرائت الگو در لوح فشرده و توضیح ساده و کوتاه، همان گونه که در کنار صفحه ۴۹ کتاب دانش آموز آمده است.

کلمات دارای عین در این صفحات:

لَعَلَّهُمْ جَعَلُوا تَمَتَّعُوا عَلَانِيَةً بِيَعٍ
 تَعُدُّوا رَبِّ اجْعَلْ نَعْبَدَكَ تَبِعْنِي فَاجْعَلْ نُعَلِّنُ لَسَمِيعِ الدُّعَاءِ

روش تدریس تلفظ حرف «ع»: توضیح تلفظ عین به صورت سؤال و جواب و مقایسه حالت فارسی با عربی و نمایش تلفظ آن انجام می شود. از قواعد و اصطلاحات تجویدی متعارف در کلاس ها و مجالس قرائت، مانند بیان مخارج و صفات حروف و شرح و توضیح آنها جداً پرهیز شود، و از وقت کلاس برای کارهای ضروری آموزش قرآن استفاده شود.

آموزش مفاهیم

فعالیت اول: به روش دروس قبل انجام می شود. خوب است کلمات هم خانواده «حمد، سَمِيع و مؤمن» را از دانش آموزان پرسش کنید.

فعالیت دوم: این فعالیت نیز مانند فعالیت های مشابه آن در دروس قبل توسط دانش آموزان انجام می شود. برخی از توضیحات به شرح زیر است:

۱- لِوَالِدَيَّْ = لِ + وَالِدِي + ي. «وَالِدِي» در واقع «وَالِدَيْنِ» و به معنای «پدر و مادر» بوده که به دلیل اضافه شدن به ضمیر «ی» حرف «نِ» حذف شده است و پس از ادغام، این مضاف و مضاف الیه

آموزش مفاهیم

مفاهیم اول

مدلول رو را با استفاده از کلمات داده شده کامل کرده و سعی کنید معانی کلمات را به خاطر بسازید.

دعا ، نماز ، آسمان ، پدر و مادرم ، روز ، می دانی ،
سیاس و ستایش ، شنوا

معنا	کلمه	ریشه	معنا	کلمه	ریشه
فردا، نسل	فَرَسَتْ	ف	شهادت	شَهِدَ	ش
درخواست	تَعَلَّمَ	ع	فهم	فَهَمَّ	ف
...	نَوْمٍ	ن	سبح	سَبَّحَ	س
...	وَالَّذِينَ	ذ	نام	نَامَ	ن
توبین	تَوْبَتِ	ت	صلوات	صَلَّاتٌ	ص

مفاهیم دوم

این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را معنا کنید.

۱- سَمِعَ السَّمْعَ

۲- لِيَايَاتِي

۳- مِمَّنْ تَرْتَضِي

۱- الْحَمْدُ لِلَّهِ

۲- مُبَشِّرِ الْمَلَائِكَةِ

۳- بِالْمُؤْمِنِينَ

۴- فِي السَّمَاءِ

به صورت «وَالِدَيَّْ»؛ یعنی «پدر و مادرم» درآمده است. «لِ» نیز به معنای «برای» است که در مجموع می شود «برای پدر و مادرم».

این توضیحات، ویژه دبیر محترم است و بیان آنها برای دانش آموزان ضرورتی ندارد. همین که دانش آموزان بیاموزند «وَالِدَيَّْ» به معنای «پدر و مادرم» است، کافی است.

۲- در ترکیب ششم هرچند کلمه «ذُرِّيَّة» مفرد و به معنای «فرزند» یا «نسل» است؛ اما عموماً به صورت اسم جمع معنا می شود. از این رو، این ترکیب را می توانیم به صورت «از نسل من» یا «از فرزندان من» معنا کنیم. توجه داشته باشید اگر دانش آموزان آن را به صورت «از فرزند من» معنا کنند، غلط محسوب نمی شود.

انس با قرآن در خانه

پس از مقدمات لازم، مانند درس قبل و پرسش از انجام این تکلیف توسط دانش آموزان، به ارزشیابی آنها پرداخته و به این وسیله بخش های مختلف این تکلیف نیز در کلاس تمرین و تصحیح می شود. برخی از توضیحات ضروری به این شرح است:

۱- در عبارت پنجم از قسمت «ب» حرف «لِ» که بر سر ضمیر «ی» و دو اسم «وَالِدَيَّْ» و «مُؤْمِنِينَ»

النسب یا قرآن در خانه

۱- عبارت روزنامه قرآن کریم، هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۲۶۱ تا ۲۶۴ قرآن کریم را بخوانید.

۲- ترجمه این عبارات قرآنی از سوره ابراهیم را کامل کنید.

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ
 وَإِسْحَاقَ... مِنْ قَبْلِي... وَ... وَ...

۳- رَبِّ اجْعَلْنِي مُدَبِّرَ الْأَمْرِ وَمِن فَضْلِكَ
 قرآن سوره مراد ... و ...

۴- رَبِّ اجْعَلْنِي مُدَبِّرَ الْأَمْرِ وَمِن فَضْلِكَ
 ... و ...

۵- رَبِّ اجْعَلْنِي مُدَبِّرَ الْأَمْرِ وَمِن فَضْلِكَ
 ... و ...

۶- رَبِّ اجْعَلْنِي مُدَبِّرَ الْأَمْرِ وَمِن فَضْلِكَ
 ... و ...

۷- رَبِّ اجْعَلْنِي مُدَبِّرَ الْأَمْرِ وَمِن فَضْلِكَ
 ... و ...

۸- رَبِّ اجْعَلْنِي مُدَبِّرَ الْأَمْرِ وَمِن فَضْلِكَ
 ... و ...

۹- رَبِّ اجْعَلْنِي مُدَبِّرَ الْأَمْرِ وَمِن فَضْلِكَ
 ... و ...

۱۰- رَبِّ اجْعَلْنِي مُدَبِّرَ الْأَمْرِ وَمِن فَضْلِكَ
 ... و ...

پیام قرآنی

۱- ...
 ۲- ...
 ۳- ...
 ۴- ...
 ۵- ...
 ۶- ...
 ۷- ...
 ۸- ...
 ۹- ...
 ۱۰- ...

آمده است ترجمه نمی‌شود. در واقع «إِغْفِرْ لِي»؛ یعنی «ببامرز» در فارسی این ترکیب را به صورت «ببامرز برای ...» معنا نمی‌کنیم.

۲- برخی ترکیب‌ها و عبارات ساده از صفحه ۲۵۸ قرآن کریم:

خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ، مِنْ عَذَابِ اللَّهِ ، وَقَالَ الشَّيْطَانُ ،
 إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ ، إِنَّ أَنْظَلِمَتَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ، يَأْذِنُ رَبِّهِمْ ،
 كَلِمَةً طَيِّبَةً ، فِي السَّمَاءِ

۳- برخی از پیام‌های زیبا و کوتاه قرآنی از صفحه ۲۵۶ قرآن کریم:

اذكروا نعمة الله عليكم : نعمت‌های خدا بر خود را یاد کنید.

لَنْ نَشْكُرَكَ وَلَا زِيدُكَ : اگر شکر کنید، نعمت‌ها را می‌افزاییم.
 (شکر نعمت، نعمت افزون کند.)

إِنِّي اللَّهُ شَافِكٌ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ : آیا در خدا که پدیدآورنده آسمان‌ها و زمین است، شک است؟!

پرشش و ارزشیابی

به شیوه جلسات قبل

تدریس قرائت

آیات صفحه ۲۶۴ قرآن کامل براساس روش کلی به صورت پیش قرائت، تمرین با لوح فشرده، فردخوانی و رفع اشکالات جمعی و فردی تدریس و تمرین می شود.

تذکرات خاص قرائت :

- ۱- دقت در اتصال کلماتی مانند : **مَنْ أَتَّبَعَكَ**
 - ۲- دقت در خواندن کلمات : **لَأَرْيَنَنَّ** **لَأُعْوِبَنَّهْم** **عَلَيَّ** **نَبِيِّ**
 - ۳- اشاره به مواضعی که فاقد علامت وقف است، برای کوتاه خواندن عبارات؛ مانند :
... لِبَشَرٍ ... صَلَاطٍ ... سُلْطَنُ ... أَبَوابٍ ... غَلِيٍّ ... نَصَبٌ
 - ۴- توجه به تلفظ حروف خاص با پیروی از قرائت الگو در لوح فشرده، یادآوری تلفظ «ح» و تأکید بر تلفظ «ع» در آیات و کلمات این صفحه :
- حَمًا عَلَيْكَ اللَّعْنَةُ يُبْعَثُونَ عَلَيَّ مَنْ أَتَّبَعَكَ لَمَّوعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ عِيونٍ نَرَعْنَا
 همچنین در کلمات نماز : **عَلَى** **العَالَمِينَ** **نَعْبُدُ** **نَسْتَعِينُ** **أَنْعَمْتَ** **عَلَيْهِمُ** **العَظِيمِ**
الأَعْلَى **عَبْدُهُ** **عَلَيْكَ** **عَلَيْنَا** **عِبَادِ** **عَلَيْكُمْ**

آموزش مفاهیم

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را با خطاط یاد کنید.

بندهگان ، افراد با نظوا ، چشمه ها ، بهشت ها ، کبیر

معنا	کلمه	رایف	معنا	کلمه	رایف
...	...	۲	۱
...	...	۵	۴
...	...	۶	۳

فعالیت دوم

این ترکیب‌ها را عبارت قرآنی را معنا کنید.

۱- إِنَّ عِبَادِي :
 ۲- فِي حَقَائِقِ رَحْمَتِي :

۱- إِنَّ رَبَّكَ لَكَلِيمٌ :
 ۲- الْقَدَابِ الْأَكْبَرِ :

جدول زیر را مانند نمونه کامل کنید.

معنا	جمع	معنا	مفرد
...
...
...
...

نتیجه می‌گیریم : معمولاً کلماتی که آخر آنها ... است، ... از طرف ... می‌انضام کردن ... جمع بسته می‌شوند.

۵۴

آموزش مفاهیم

فعالیت اول : به روش معمول، جدول کلمات توسط دانش‌آموزان تکمیل و تمرین می‌شود. آنها می‌توانند کلمات هم‌خانواده «عباد، موعِد، مَتَّقین و عِیون» را حدس بزنند.

فعالیت دوم : این فعالیت نیز مانند فعالیت‌های مشابه قبلی انجام می‌شود. دانش‌آموزان ترکیب‌ها را همراه با معنای آنها برای کلاس می‌خوانند تا تمرین و تصحیح شود.

فعالیت سوم : ابتدا جدول مانند الگوی ارائه شده کامل می‌شود، سپس هر دانش‌آموز جدول خود را با جدول هم‌گروهش مقایسه کرده و آنگاه هر سطر جدول توسط یک دانش‌آموز برای کلاس خوانده می‌شود تا تمرین و تصحیح شود.

در پایان این فعالیت، دانش‌آموزان قاعده جدول را حدس زده و در قسمت «نتیجه می‌گیریم» می‌نویسند. به این ترتیب، دانش‌آموزان با یکی دیگر از نشانه‌های جمع سالم در زبان قرآن که در فارسی نیز بسیار کاربرد دارد آشنا می‌شوند.

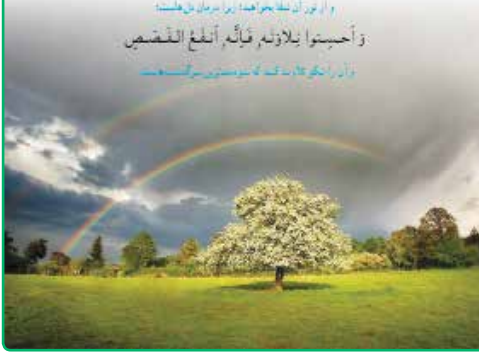
بهار دل‌ها

بهار دل‌ها

وَنَزَّلَ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ
وَأَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَهَارُونَ
بِآيَاتِنَا وَجَعَلْنَا لِكُلِّ قَوْمٍ لِّغَةً

حضرت علی علیه السلام می فرماید:

تَعَلَّمُوا الْقُرْآنَ فَإِنَّهُ زِينَةُ الْقُلُوبِ
فَرَأَى رَجُلًا يَخْرُجُ: زِيَارَةً لَمْ يَخْرُجْ مِنْهَا:
وَاسْتَشْفَعُوا بِتَوْرِهِ فَإِنَّهُ شِفَاءُ السُّعُورِ
وَأَمَّا تَوْرَانُ فَطَرَاهُمَا: زِيَارَةً مِنْ هَلَسْنَا:
وَاحْبَسْتُمَا نِيْلَاؤَهُمَا فَإِنَّهُ أَلْفُخُ الْقَسْبِصِ
وَأَمَّا رَجُلَانِ فَطَرَاهُمَا: كَيْفَ كَيْفَ سَمِعْتُمَا سَمِعْتُمَا

اهداف

- ۱- آشنایی دانش آموزان با حدیثی از حضرت علی (ع)
- ۲- آشنایی آنان با جایگاه قرآن در نزد اهل بیت (ع)
- ۳- آشنایی با ارزش و اهمیت تلاوت قرآن
- ۴- ایجاد علاقه به یادگیری احادیث اهل بیت (ع)

روش تدریس

- ۱- خواندن حدیث توسط دانش آموزان
- ۲- ترجمه کلمه به کلمه حدیث توسط دانش آموزان
- ۳- گفت‌وگوی دانش آموزان درباره متن حدیث

فعالیت جانبی

تهیه تابلوی زیبایی حاوی این حدیث یا پیام قرآنی و نصب آن در کلاس

پرشش و ارزشیابی

به شیوه جلسات قبل

تدریس قرائت

آیات صفحات ۲۶۸ و ۲۶۹ قرآن کامل
براساس روش کلی به صورت پیش قرائت، تمرین
بالوح فشرده، فردخوانی و رفع اشکالات جمعی
و فردی تدریس و تمرین می شود.

تذکرات خاص قرائت :

- ۱- دقت در اتصالات کلماتی مانند :
تَرَى الْفُلْكَ عَلَى اللَّهِ فَاتَى اللَّهُ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ بِشِقِّ الْأَنْفِيسِ
- ۲- دقت در خواندن کلماتی مانند : لَآيَاتٍ تَعُدُّوۡا سُرُوۡنَ فَحَزَّ
- ۳- اشاره به مواضعی که فاقد علامت وقف است، برای کوتاه خواندن عبارات؛ مانند :
... بِالْغَيْهِ ... وَالْحَمِيۡرِ ... السَّبِيۡلِ ... شَرَابٌ ... وَالْاَعۡنَابِ ... الْبَحۡرِ ... طَرِيۡتًا
... فَضۡلِهٖ ... رَوَاسِيۡ ... شَيْتًا ... بِالْاٰخِرَةِ ... مُنۡكِرَةً ... الْقِيۡمَةِ
- ۴- توجه به تلفظ حروف خاص، با پیروی از قرائت الگو در لوح فشرده، و یادآوری تلفظ صحیح حروف «ح» و «ع».

۵- جلب توجه دانش آموزان به تلفظ «غ» و «ق» با پیروی از قرائت الگو در لوح فشرده و توضیح ساده و کوتاه، همان گونه که در کنار صفحه ۵۷ کتاب دانش آموز آمده است.

کلمات دارای غین در این صفحات :

بِالْغَيْهِ وَالْغِغَالِ لِيَتَّبِعُوا غَيْرُ

کلمات دارای قاف در این صفحات :

أَنْفَالِكُمْ بِشِقِّ يَخْلُقُ قَصْدُ لِقَوْمٍ وَالْقَمَرِ يَعْقِلُونَ لَا يَخْلُقُونَ
يُخْلَقُونَ قُلُوبُهُمْ قِيلَ الْقِيَامَةِ مِنَ الْقَوَاعِدِ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ

توضیح تلفظ حروف غین و قاف، به صورت سؤال و جواب، مقایسه با یکدیگر و نمایش تلفظ آنها انجام می شود. غین نرم و سست تلفظ می شود، ولی قاف محکم و از ته گلو تلفظ می گردد. از بیان قواعد و اصطلاحات علم قرائت، مخارج و صفات حروف و شرح و توضیح آنها جداً پرهیز شود.

۶- به نحوه وقف برخی کلمات نیز توجه شود؛ مانند :

ماءٌ ← ماءً زواسی ← زواسی

آموزش مفاهیم

فعالیت اول: به شیوه معمول،

دانش آموزان جدول را تکمیل کرده، سپس با هم گروه خود مقایسه نموده و آن گاه هر کلمه همراه با معنای آن توسط یک دانش آموز خوانده می شود تا کلمات و معنای آنها تمرین و تصحیح شود. خوب است کلمات هم خانواده زرع، نُجُوم، يَتَفَكَّرُونَ، يَعْقِلُونَ را از دانش آموزان پرسش کنید.

فعالیت دوم: دانش آموزان ابتدا معنای

ترکیب ها را نوشته، با هم گروه خود مقایسه کرده و سپس هر دانش آموز یک ترکیب را همراه با معنای آن می خواند تا این فعالیت تمرین و تصحیح شود. برخی از توضیحات به شرح زیر است:

۱- در ردیف دوم، کلمه «نَمَرَات» جمع است و به طور طبیعی دانش آموزان آن را جمع معنا می کنند؛ یعنی می نویسند «از همه میوه ها» این ترجمه، صحیح است؛ اما می توان «کُلُّ» را به صورت «هر» نیز معنا کرد. در این صورت کلمه بعد از آن مفرد ترجمه می شود؛ یعنی «از هر میوه ای». هر دو ترجمه صحیح است.

۲- همان طور که قبلاً بیان شد در جملاتی که با «إِنَّ» شروع می شود معمولاً حرف «لَ» نیز می آید، اما در فارسی معنا نمی شود؛ مانند عبارت سوم.

در پایان جلسه، دانش آموزان را به خواندن روزانه قرآن کریم و انجام تکلیف «انس با قرآن در

خانه» تشویق و ترغیب کنید.

آموزش مفاهیم

جدول زور را با استفاده از کلمات داده شده کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فکر می کنید، زیتون، درختان خرما، ستارگان، میوه ها، گشت، عقل و اندیشه می کنند

رایه	کلمه	معنا	رایه	کلمه	معنا
۱	ذرع	دور است	۵	لشوات	جمع فرد
۲	تخون	لشوات	۶	یشطکرون	جمع جمع
۳	لجیل	جمع نخل	۷	لجوم	جمع جمع
۴	انصاب	جمع چشم، درختان انگور	۸	یحفظون	

فعالیت دوم

این ترکیب ها و عبارات قرآنی را معنا کنید.

۱- وَ التَّحِيْلَ وَ الْأَصْحَابَ .

۲- تَوْعِينَ حَكْمَى السَّمَرَاتِ .

۳- إِنَّ رَبَّنَا فِي ذَاتِكُمْ لَكَاتِبَةٌ .

۴- لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ .

از هر کلمه پس از یک اسم جدا شده، یک فعل به معنی متفاوتی به معنای آن درج شده است. هر کلمه را با معنای آن درج شده در جدول مقایسه کنید.

انس با قرآن در خانه

با پرسش از بخش‌های مختلف انس با قرآن در خانه توانایی دانش‌آموزان را در قرائت و درک معنا ارزشیابی می‌کنیم و همچنین مطالب این بخش تمرین و تصحیح می‌شود. برخی از توضیحات به این شرح است:

- ۱- از دانش‌آموزی که عبارت اول از قسمت «ب» را می‌خواند و معنا می‌کند، سؤال کنید که فاعل «می‌روانند» یا «یُنْبِتُ» کیست؟ تا توجه دانش‌آموزان به ادبیات توحیدی قرآن جلب شود و متذکر شوند که این خداوند است که با آب باران برای ما کشتزارها و ... را می‌رویانند.
- ۲- برخی از ترکیب‌ها و عبارات ساده

قرآنی از صفحه ۲۷۳ قرآن کریم:

مِنَ الْقَوْمِ ، بِالْآخِرَةِ ، وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ، يَظْلِمِهِمُ ، يَلُو ، مِنْ قَبْلِكَ ، اَسْأَلُهُمْ ،
وَأَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ، هُدًى وَرَحْمَةً لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ .

۳- پیام قرآنی مورد نظر از صفحه ۲۶۹ قرآن کریم:

وَأَنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصَوها إِنَّ اللَّهَ لَعَفُورٌ رَحِيمٌ .

برخی از دیگر پیام‌های قرآنی این صفحه عبارتند از:

وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ :

خداوند آنچه را مخفی می‌کنید و آنچه را که آشکار می‌سازید، می‌داند.

إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ ،

إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ

پوشش و ارزشیابی

به شیوه جلسات قبل

تدریس قرائت

آیات صفحه ۲۷۴ قرآن کامل براساس روش کلی به صورت پیش قرائت، تمرین با لوح فشرده، فردخوانی و رفع اشکالات جمعی و فردی تدریس و تمرین می شود.

تذکرات خاص قرائت :

- ۱- دقت در اتصال کلماتی مانند :
- أَنِ اتَّخِذِي مِنَ الشَّجَرِ كُلِّ الثَّمَرَاتِ أَرِذَلِ الْعُمُرِ فِي الرِّزْقِ فَمَا الَّذِينَ
- ۲- دقت در خواندن کلماتی مانند : تَتَّخِذُونَ ذُلًّا يُرِيدُ فَضَلُوا بِرَأْدِي
- ۳- اشاره به مواضعی که فاقد علامت وقف است، برای کوتاه خواندن عبارات؛ مانند :
- ... مَاءٌ ← مَاءٌ ... بَطُونِهِ ... دَمٌ ... وَ الْأَعْنَابِ ... إِلَى النَّحْلِ ... بِيُوتًا ... كُلِّ الثَّمَرَاتِ ... الْوَانِهِ ... الْعُمُرِ ... أَزْوَاجًا ... حَفْدَةً
- ۴- توجه به تلفظ حروف خاص، با پیروی از قرائت الگو در لوح فشرده و یادآوری تلفظ صحیح حروف غین و قاف در آیات و کلمات این صفحه :

لِقَوْمٍ نُسَقِيكُمْ سَائِغًا رِزْقًا خَلَقَكُمْ قَدِيرٌ فِي الرِّزْقِ
همچنین در کلمات نماز: قَدَامَتِ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ الْمُسْتَقِيمِ قَلِ اسْتَغْفِرُ قُوْتِهِ

أَقَوْمٌ وَأَقْعُدُ

انس با قرآن در خانه

قرآن کریم روزانه قرآن کریم هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۲۷۸ و ۲۷۷ قرآن کریم را بخوانید.
 ترجمه این عبارات قرآنی را که در صفحات فوق آمده است کامل کنید و شماره آیه مربوط به هر یک را
 مقابل آن بنویسید.

۱- وَ لِلَّهِ حَقُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

۲- وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

۳- وَإِنَّ اللَّهَ جَمَلٌ لِّكُمْ مِمَّنْ يُوْتِكُمْ تَكْفُلًا

۴- وَإِنَّ اللَّهَ بِأَعْمَالِكُمْ لَإِلْحَاسِنٌ

۵- عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ، عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ،

از در صفحه ۲۷۸ قرآن کریم آیه ای که به ما می آموزد قبل از خواندن قرآن بگوید: **عَنِ السَّبِيلِ الرَّحِيمِ**
 بگویم: آمده است. آن را با ترجمه ان بنویسید. حتی چند صفت هنگام خواندن قرآن این انس
 فرشته را خطاب کنید.

پیام قرآنی

تذکرات انس با قرآن در خانه

همچون دروس قبل، توانایی قرائت و درک
 معنای آیات درس ضمن پرسش از فعالیت های
 مختلف انس با قرآن در خانه انجام می شود. برخی از
 توضیحات دربارهٔ این قسمت ها به شرح زیر است:
 ۱- بعضی از ترکیب ها و عبارات ساده از
 صفحات ۲۷۷ و ۲۷۸ قرآن کریم:

عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ، عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ،
فِي كُلِّ أُمَّةٍ، وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ، **إِنَّ مَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لِّكُمْ،**
فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، **بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ،**
 ۲- برخی از پیام های زیبای قرآنی از دو صفحهٔ فوق:

وَرَوَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ : و نازل کردیم بر تو کتاب را که روشنگر هر چیزی است.
وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ : و هدایت و رحمت و بشارت و مژده ای برای مسلمانان.
إِنَّ اللَّهَ بِأَعْمَالِكُمْ لَإِلْحَاسِنٌ : قطعاً خداوند امر می کند به عدالت و نیکی
وَإِتِّبَانٌ ذِي الْقُرْبَىٰ : و نیز بخشش به خویشان
وَيَنْهَىٰ عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ : و نهی می کند از کار زشت و ناپسند و از ظلم و ستم؛
وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ : و بعهد خدا وفا کنید وقتی پیمان بستید.
مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ : هر چه نزد شماست از بین می رود و آنچه نزد
 خداست باقی می ماند.

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ : پس هرگاه قرآن خواندی
فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ : از شیطان رانده شده به خدا پناه ببر.

روشنگر راه زندگانی

اهداف

- ۱- آشنا کردن دانش‌آموزان با تأثیر قرآن کریم بر ادبیات فارسی
- ۲- آشنا کردن دانش‌آموزان با یکی از سروده‌ها درباره قرآن
- ۳- آشنا کردن دانش‌آموزان با یکی از شاعران قرآن کریم
- ۴- آشنا کردن آنان با محتوای سرود

روش تدریس

- ۱- قرائت شعر و جمع خوانی دانش‌آموزان
- ۲- تهیه سرود براساس این شعر توسط دانش‌آموزان علاقه‌مند
- ۳- پرسش معنای ابیات از دانش‌آموزان و توضیح دیر در صورت نیاز

پرسش برای گفت‌وگو و پژوهش

- ۱- چرا قرآن روشنگر راه زندگانی است؟
- ۲- آیا سروده‌های دیگری از حبیب‌الله چایچیان خوانده یا شنیده‌اید؟
- ۳- سروده دیگری درباره قرآن کریم آماده کنید.